

OKD OCT 13 1967

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. 5
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENTYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

81 M. 20 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1967 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 29 D.

Telefona:
APlegate 7-7257

KAINA 20 C.

Vaizdas iš 22-osios Jungtinių Tautų pilnatinės sesijos posėdžio: prie Sovietų Sąjungos delegacijos stalo (viduryje) Leokadija Diržinskaitė, jos dešinėje ambasadorius Nikolaj Fedorenko.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Prasidėjo 22-oji Jungtinių Tautų pilnatinės sesija

Salomėja Narkėliūnaitė

Dvidešimt antroji Jungtinių Tautų pilnatinės sesija, prasidėjusi rugsėjo 19 d., dar tebetęsia savo bendrąsias diskusijas, nors kai kurie komitetai, sukomplektavus jų darbotvarkę, jau pradėjo savo darbą. Tikimasi, kad apie gruodžio 19 d. sesija pasibaigs.

Tuo metu, kai iš 122 šalių delegatai rinkosi į New Yorką svarstyti įvairių pasaulio problemų, virš Jungtinių Tautų po senovei tebeslankiojo sunkūs debesys. Sesijos išvakarėse, rugsėjo 18 d., buvo oficialiai užbaigta nepaprastoji Jungtinių Tautų sesija, kuri buvo sušaukta birželio 17 d. ryšium su karu tarp Izraelio ir arabų.

Nepaprastoji sesija, esant dideliam nuomonių skirtumui tarp žydų ir arabų ir tarp vienu ir kitų rėmėjų, nieko sprendžiamo negalėjo sutarti ir pabaigai tesutarė tiek, kad įrašė Vid. Rytų konflikto klausimą į sesijos darbotvarkę. Jis turės būti vėl svarstomas iš naujo Asamblėjos saugumo komitete.

Antras dalykas, kuris slepia Jungtines Tautas, tai Vietnamo karas. Jei Vid.

Rytų karas buvo, tebėra ir bus JT darbotvarkėje, Vietnamo karo klausimo tuo tarpu čia oficialiai neturima, nors jį visi jaučia ir apie tai kalba. JAV norėtų, kad Jungtinės Tautos imtųsi veiklos, bet Sovietų Sąjunga ir kai kurie kiti nariai tai atmets, matyt, todėl, kad nei Vietnamas, nei komunistinė Kinija nėra šios organizacijos nariais. Bendrai siūloma Vietnamo klausimą grąžinti į komisiją, kuri buvo sudaryta Genevoje tuo metu, kai užsibaigė Prancūzijos karas Indokinijoje ir kai tenai atsirado du Vietnamai -- šiaurinis ir pietinis. Tuo tarpu tarptautinės pastangos suvesti Vietnamo kariautojus prie derybų stalo paliko nesėkmingas.

KALBĖJO VISI DIDIEJI

Dešimties dienų laikotarpyje bendrųjų diskusijų metu Generalinės Asamblėjos pilnatinėje aktualiais klausimais jau pasisakė visi didžiųjų valstybių atstovai.

JAV ambasadorius Arthur J. Goldberg savo dėmesį sukaupė į Vietnamo reikalus. Jisai klausė, ar Šiaur. Vietnamas supranta, kad tuo atveju, jei JAV sustabdytų bombardavimus, būtų pasiektas ko nors daugiau, iš-

skyrus pasitarimus ar diskusijas prie sąlygų, kurios nebūtų abiem pusėm nepalankios. Be to, JAV ambasadorius klausė ir Š. Vietnamo užtarėjus, ką jie darytų, stiekiant taikingo klausimo sprendimo, jei JAV sustabdytų bombardavimą.

Vid. Rytų konflikte JAV atstovas pasisakė už taiką, kurios būtų siekiama visišku valstybių suverenumo respektavimu.

Sovietų Sąjungos atstovas Andrei A. Gromyko nurodė, kad pasauliui šiuo metu graso karas Vietname, Izraelio agresija Vid. Rytuose ir Vakarų Vokietijos revanšistinė politika. Nūdienių tarptautinės padėties įvykių šviesoje jisai reikalavo, kad Jungtinės Tautos kaip galima greičiau pasistengtų paspartinti agresijos apibrėžimo paruošimą.

Tasai klausimas bus svarstomas Asamblėjos pilnatinėje ir paskui perduotas Asamblėjos teisiniams komitetui. Be to, Sovietų Sąjunga Jungtinėms Tautoms pateikė planą konvencijos, uždraudžiančios naudoti atominius ginklus. Šitas sovietų žygis irgi surištas su "nūdiene padėtimi", nes aiškinama, kad ypač dabar, kai pasaulyje sutelktos didžiulės ato-

Tęsiama 5 psl.

JAV AMBASADORIUS Arthur J. Goldberg kalba bendrųjų diskusijų metu Jungt. Tautose.

United Nations nuotrauka

* Jonas Bertušius Sėjoje atėities planus besvarstydama, pataria VLIKE pergrupuoti partinį susikirstymą ir pavadinti: Krikščionių demokratų blokas, Lietuvių nacionalistų sąjūdis, Liaudininkų ar Ūkininkų demokratų sąjunga ir Social-demokratų partija.

* Prof. K. Baublys iš Anglijos atvyko į Middletown, Conn., kur dėsto filosofiją Wesleyan universitete.

* Martyno Jankaus monografiją platina Vladas Mingėla, 33548 Clifton Dr., Warren, Mich.

* Toronto, Ont., Kanados Lietuvių namų b-vė rengia balių spalio 7 d. 7 v. v. savo namuose, 1129 Dundas St. M.

* Z. Orentienės klasikinio baletu mokykla atidaryta Borris Volkoff School of Dance patalpose, 822 Yonge St., Toronto, Ont., Kanadoje.

* Bostono lietuvių kultūros klubą sudaro: pirmininkė Irena Treinienė, vicep. Beatričė Kerbelienė, ir Ona Bacevičienė, sekretorė Irena Baškienė. Pirmajam sezonui susirinkime kalbėjo iš New Yorko dal. Vytautas Jonynas apie modernių bažnyčių architektūrą, pailustruodamas skaidrėmis.

* J. Skladičio suorganizuota talka vyrų remontuoja Sv. Andriejaus parapijos salę Philadelphiaje. Arch. J. Stelmokas patarėjas, skulptorius P. Vaškys rūpinasi dekoracijomis, staliaus darbas -- P. Makarauskas, dažymu -- J. Klausas, Pangelbsti: J. Ardys, Adomonis, V. Bigenis, P. Didelis, G. Dragūnas, J. Gvazdinskas, K. Kaulinis, Morkūnas, V. Muraska, G. Surdėnas, P. Šidlauskas, J. Starka, V. Suopys, V. Šturgžda ir kiti. Visiems darbams talkos prašo klebonas kun. J. Degutis.

PASAULIO

Kenosha-Racine, Wis, bendruomenė ruošia koncertą lapkr. 12 d. 3 v. p. p. Danų salėje. Dainuos solistai J. Vaznelis ir D. Stankaitytė.

* Poetas Eduardas Mieželaitis dabar lankosi Lenkijoje ir renka medžiagą apie Adomą Mickevičių.

* Iš Lietuvos į Italiją vyksta studijuoti Italijos kooperatyvus: Bauklis iš Panevėžio, Bubnelis ir Parsonis iš Vilniaus, Skabelka iš Kėdainių. Italijoje viešės 14 dienų. Italijos kooperatininkai vyks į Lietuvą tais pačiais tikslais.

* Dallininko Rimtauto Givavičiaus graviūras šiuo laiku iš Lietuvos galima matyti Paryžiuje tarptautinėje dailininkų parodoje. Vilniaus lietuvis išstatęs savo darbus, pavadintus: "Vilnius", "Motina", "Lietuvaitė".

* Kap. J. Jurskis išbuvęs metus laiko Vietname, vieši Philadelphiaje.

* R. Juozaitis Philadelphiaje išrinktas atėitininkų pirmininku. Sekretore D. Vaškelytė, išdininke A. Šalčiūnaitė.

* Kun. dr. Algirdas Oišauskas nuo rugsėjo 12 d. perkeltas į Sv. Kazimiero parapiją, Los Angeles, Cal.

* Ona Gustienė pradėjo mokytojauti šeštadieninėje mokykloje Los Angeles, Cal. Mokykla vadovauja Ignas Medziukas, Mokiniai yra 69. Inž. Julius Jodelė išrinktas mokyklos tėvų komiteto pirmininku, vietoj pareigas ėjusio inž. Jono Puškoriaus.

* Solistas Arnoldas Vokietaitis dalyvavo keliose operose Laguna Beach, Cal.

Solistė Aldona Stempuzienė

The Plain Dealer kritikas Robert Finn, aprašydamas Aldonos Stempuzienės rečitalį Clevelande rugs. 24 d., nurodo, kad buvo gausu publikos, kad Stempuzienė puikus kontraltas, nuostabi dainininkė, ir koncertą atliko dideliu pasisekimu. Programoje buvo italų operos arijų, barokinio stiliaus grupė, ispanų kūrinių, Debussy kompozicijų ir nepaprastai modernus ciklas. Visur pastrodė ne žemiau, kiek reikalauja kūrinių atlikimas, dažniau išėjo dar puikiau. Muzikinė pavakarė buvo paskatinanti...

Apie akompanatorių Darių Lapinską, kaip kompozitorių, rašo, kad tai buvęs atstovautas lietuvių liaudies dainų ciklas -- balsui, pianui, fleitai ir mušamiesiems instrumentams. Nepaprastai buvę, kai kartais atrodė, jog liaudies vokaliniai tonai buvo tai paliekami vienai, tai apdorojami rūpestingai modernia stiluje. Muzika instrumentams parašyta ištiesi modernia stiluje, parėšėjo Mesijano garsų triukšmui, su mokrotoninių vėjų efektais, virpančios fleitos žaidimais, sumaniu būbny panaudojimu...

Pagal muzikinę medžiagą per ilgas, bet maloniai egzotiškas ciklas. Lapinskas techniškai geras pianistas, gal kiek per mažai jautrus puikios akustikos Kulas salei. Būbininkas Robert Matson savo pareigas atliko gerai. Auditorija draugiinga ir didelė.

The Cleveland Press muzikos kritikas Frank Hruby pabrėžė: ...Stempuzienė -- puikio balsu, savo muzikoje suteikianti turtingus garsus, rodo balsą, kuris kokybe tamsokas ir geriausiai tinka muzikos dramatinuose kūriniuose, pav., "Don Fatale" arijai iš Verdi operos "Don Carlo"...

Susidomėjimu išklausyta Stempuzienės akompanatoriaus Dariaus Lapinsko muzika. Jaunas kompozitorius penklas lietuvių liaudies dainas perdavė panaudodamas aprašomąjį foną, modernia, griežtai tarptautiniame stiluje. Jos buvo didelės vaizduotės... Dainos maždaug tradicinės.

Rečitalio klausę apie 500 žmonių, daug įžymių amerikiečių. Rečitalį rengė Caffarelli Opera Company. Talkino Komitetas: pirmininkas Aleksandra Sagienė; skelbimams ir reklamai, Mrs. Chrosty Barth; priėmimo komitetui pirm. M. Lenkauskienė; spaudos, radijo ir TV komitetui pirm. Frederic Gonda.

Čiurlionio ansamblio namuose įvyko kviesiems svečiams gražus priėmimas.

LIETUVIAI

Detroit, Mich, rugsėjo 17 pagerbti lietuviai mokytojai. Sv. Antano bažnyčioje po pamaldų vyskupas V. Brizgys pažymėjo, kad yra dviejų rūšių mokytojų; prie mokyklos durų pikietuojančių ir reikalaujančių daugiau mokytojų ir Lietuvos kūrėjų laikų mokytojų, be algos dirbančių tris ar daugiau mėnesius...

Lietuvių salėje didelis užrašas "Mokytojas-švietimo ugdytojas".

Akademią pradėjo A. Musaitis. Į prezidentumą pakvieta: Vyskupą V. Brizgį, kun. B. Dagilį, J. Bačiūną, S. Barzduką, T. Blinstrubą, J. Jasaitį, J. Ignatonį, F. Zaranką, S. Rūkienę, dr. B. Girniuvienę, dr. B. Bruzdienę. Kun. B. Daliui atkalbėjus invokaciją, himną sugiedojo P. Zaranka. Tolese akademijos dalį vedė S. Simoliūnas. Kalbėjo T. Blinstrubas, J. Bačiūnas, J. Jasaitis, J. Ignatonis.

S. Kaunelienė paskaitė B. Brazdžionio parašytus žodžius Kantatai, kuriai muziką parašė B. Budriūnas. Kantata įgyvendinta detroitiečių mecenatų dr. B. Girniuvienės ir dr. B. Gruzdienės rūpesčiu. Perduota J. Bačiūnui išleisti. Paskaityti sveikinimai nuo Lietuvos pasiuntinio J. Kajecko, dr. J. Valiūno, konsulo P. Daužvardžio.

Dar kalbėjo S. Barzdukas, E. Rūkienė. Ji buvusi Lietuvoje mokytoja, pažymėjo, kad tarybinė valdžia vaikus perauklėjanti -- be tikybos ir be tautybės. Vidurinėje mokykloje esą 11 klasių. Pirmojoje klasėje prirašomi spalūkai, trečiojoje pionierių, 5 -- 6 prie komjaunuolių. Baigusiems viduriniąsias mokyklas reikia išlaikyti konkursinius sunkius egzaminus. Tokius egzaminus

zaminus išlaikyti Rusijoje esą daug lengviau. Jaunimas vyksta aukštesnio mokslo siekti į Rusiją, ten veda rusaites ir kai grįžta į Lietuvą, jas parsiveža.

Kitoje salėje buvo pietūs, kuriems vadovavo A. Gilvydis, Dalyvavo 135 asmenys. Akademijoje buvo daugiau.

* Amerikoje gyvenančių tautybių fraternalių organizacijų atstovus prezidentas Johnson buvo pakvietęs pas save posėdžiauti rugsėjo 22 d. Kadangi tą dieną SLA prez. P. Dargis ir sekr. B. Pivaronienė turėjo būti Chicagoje, apžiūrėti numatomų pirkti ten susivienijimui poilsio namų, tad prezidento kvietimu negalėjo pasinaudoti ir konferencijoje nedalyvavo. LRKS prezidentas L. Šimutis tą dieną taip pat turėjo būti Chicagoje, taip pat negalėjo dalyvauti.

Prezidento svečiais ne kiekvienas gali būti ir ne kiekviena organizacija pagerbiama. Gaila, kad nebuvo lietuvių, kuris mūsų fraternalių organizacijų vardu būtų galėjęs aukščiausios šalies įstaigoje pasidalinti informacijomis su kitų tautybių ir užžios atstovais fraternalių organizacijų reikalais ir išgirsti anksčiausių valdžios pareigūnų nuomones.

* Kaune dabar jau yra 284,000 gyventojų. Miestas auga greičiau, negu buvo planuojama.

* Antanas Gustaitis yra Bostono lituanistinės mokyklos vedėjas. Mokytojai: J. Ambraziejienė, A. Dabrillienė, O. Griniuvienė, L. Jašinskienė, P. Kalvaitienė, G. Karosaitė, N. Žyglėnė, A. Mažulis, A. Saulaitis.

* Prel. dr. V. Martusevičiaus, J. Ardžio, P. Mašalaitis, A. Gečio, ir kitų rūpesčiu Pabaltijos maldos dienai stengiamasi pamaldas išrūpinti Philadelphiaje katedroje.

Knight Cap

AUGUST TRAUN, Sav.

LIETUVIŲ RESTORANAS

UŽKANDŽIAI

PIETŪS

VAKARIENĖ

IVAIRŪS

ŽUVIES

PATIEKALAI

GERI VALGIAI IVAIRŪS
GĖRIMAI PRIEINAMOMIS
KAINOMIS

810 Chestnut Street
Philadelphia

Park Florist

Gėlės pristatomos 1 bet kurias pasaulio vietas.

Mr. and Mrs. Matthew MAŽEIKA
80-15 JAMAICA AVENUE Woodhaven 21, N. Y.
Virginia 9-3112

Haven Realty

Perkant - Parduodant Namus ar Išnuojant Butus
Apdraudos

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidu (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, - kreipkitės!

HAVEN REALTY & INSURANCE
87-09 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N.Y.
VI. 7-4477

Joseph Andrusis Travel Bureau
BILLETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS.

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Lietuviškoje Chicagoje

Sol. Stasys Baras, komp. Darius Lapinskas ir Leokadijos Braždienės vadovaujamas Jaunimo Centro Studentų Ansamblis, šiemet spalio 7 d. atstovaus JAV Expo '67 tautų festivalyje.

Kvietimą prisuntė ir Lietuvių pasirodymu rūpinasi Expo '67 JAV atstovybės vadovybė.

Jaunimo Centro Studentų Ansamblis buvo gavęs kvietimą dalyvauti parodos Lietuvių Dienos programoje. Deje, dėl lėšų stokos, turėjo atsisakyti. Būsima ansamblio kelionė į Montrealį reikalinga lietuvių visuomenės paramos. Maloniai prašome aukas siųsti šiuo adresu: Lietuvių Informacijos Centras, 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, Illinois 60636.

* VLADAS RASK-RASČIAUSKAS, Vienybės skaitytojas ir bendradarbis, dvi savaites praleido Kanadoje. Jis lankėsi ir Montrealyje, kur dalyvavo Kanados lietuvių dienoje. Ten padarė nuotraukų, kurių prisuntė ir Vienybei. Kelios jo nuotraukos iš šios šventės buvo patalpintos ir Tėviškes Žiburiuose.

* LOUIS KIZAS, teisėjas Cicero, Ill. pateikė Gubernatoriui rezignacijos raštą. Mat, jis būtų buvęs nubaustas už tai, kad be užstato paleido du plėšikus. Vienas nuo gegužės mėnesio tebedingęs, kitą suėmė. Bet... teisėjas vietoje bausmės pasirinko rezignaciją iš pareigų.

* IRENA BERNOTAVIČIENĖ Chicagoje steigia 10 pamokų naujo suprastinto metodo siuvimo kursus. Pamokos dėstomos lietuvių ir anglų kalba. Susidomėję kreipiasi telefonu: 927-0044.

* INŽ. ALGIS SAULIUS su žmona išvyko į Mexico City dalyvauti chemijos inžinierių konferencijoje. Pasibaigus konferencijai, lankysis Acapulco, Taxo ir kitose vietovėse.

* ZENONAS NOMEIKA iš Rochester, N. Y., spalio 15 d. 3 v. p. p. gros vargonais Chicagoje šv. Kryžiaus bažnyčioje religiniame koncerte.

* MARIJONA MINEIKA ir URSULĖ RASTENIS išvyko į Europą. Lankysis Italijoje -- Romoje, Ispanijoje.

* POVILAS DIRKIS skaitė paskaitą apie Ernestą Galvanauską LVS Ramovės nariams. Susirinkimą pravedė J. Rapšys ir K. Marškus. Pranešimus padarė Kario atstovas J. Stankūnas ir A. Juškevičius.

* Chicago lietuvių operos balius įvyks Sheraton Grand Ballroom salėje, 505 No. Michigan Ave., spalio 21 d. Gros L. Bichnevičiaus 15 asmenų orkestras. Bilietų galima įsigyti Marginiuose, 2511 W. 69 St. Rezervacijoms skambinti PR 8-4585 arba WA 5-3682.

ZEMAIČIŲ SVENTĖ CHICAGOJE

Telšiečių dailininkų Pauliaus Jurkaus, Telesforo Valiaus, Pauliaus Augiaus ir S. Sidabro kūryba Chicagoje buvo išstatyta Jaunimo Centre rugsėjo 22 d., 50 m. Telšių gimnazijos paminėjimo išvakarėse. Kalbėdamas dail. Adolfas Valeška nurodė, kad žemaičių spalvos esančios rudai žalios, tuo tarpu, kai vyraujančios dzūkų spalvos esančios sidabriniai pilkos. Dail. Vailių apibūdino kaip labiausiai dramatišką grafiką, Augių kaip krūpstantį į gamtą, etnografą, kaip iškeliantį Lietuvos kaimo žymę -- bakužę. Sidabrą grupavo kaip Sklėriaus mokini, paveldėjusį akvarelinę techniką. Jurkas esąs espresyvistinės krypties tapytojas, akį patraukiančios Žemaitijos gamtos -- vaizdininkas.

Telšių gimnazijos 50 m. sukakties proga rugsėjo 23 d. Salė buvo papuošta didžiuliu Valančiaus paveikslu.

VILNIETĖ GIEDA BAŽNYČIOJE. O. Stankevičiūtė, kuri šiuo metu iš Lietuvos lankosi Amerikoje ir Kanadoje, giedoja solo "Kai širdį tau skausmas..." sv. Antano par. bažnyčioje, Ciceroje, prie Chicago, per lietuviškas pamaldas. Stankevičiūtė Vilniuje priklauso sv. Onos parapijos ir "Mokytojų namų" chorams.

V. Zalatoriaus nuotrauka

Bendruomenė "nuteisė" lietuvi

Lietuvių Bendruomenės garbės teismas rugsėjo 15 dienos sprendime pareiškė J. Kaunui papeikimą, kuris savo rašiniiais "Naujienuose" "nuskaudė" S. Gečą, buvusį Geidž parko apylinkės pirminką Chicagoje.

Papeikimas yra antra, pagal sunkumą, bausmė numatyta Bendruomenės įstatuose. Sprendimą padarė pirminkas V. Sidzikauskas ir nariai V. Bražėnas bei B. Matulionis.

Kaunas pernai liepos 16 d. "Naujienuose" išspausdino straipsnį, pavadintą "Bendruomenės votis". Tame straipsnyje autorius vieną buvusios valdybos viešą pareiškimą vadino "tėvynės iššdavimu" ir įtaigojo, kad tas pareiškimas atsiradęs Maskvoje. Ten pat apie Gečą buvo teigiama, kad jis "ma-

žas kaip svirplys, o kanda kaip šėškas."

Straipsnio paskatinimu, atrodo, buvo Geidž parko apylinkės surengtas simpoziumas dėl santykių su Lietuva.

Kaunas, tuo metu apylinkės valdybos narys, nesutiko su daugumos nutarimu ir ėmė agituoti prieš tokių diskusijų rengimą. "Bendruomenės votis", Gečio tvirtinimu, buvęs tik vienas iš daugelio Kauno paskelbtų straipsnių šmeižiančių valdybos narius, ir kenkiančių Bendruomenei. Visi kiti buvę parašyti slaptyvardžiais.

V. ZALATORIUS

Medicine, Kolumbijoje, lietuviška kopytėlė prie lietuvių namų bus pašventinta vasario 16 d.

CHICAGOS LIETUVIŲ OPEROS VEIKLA

Spaudoje pasireiškus pareiškimams, kad vietoje "Fidelio" operos, Chicagoje būtų statoma Juliaus Gaidelio "Dana", Chicago lietuvių operos vadovybė pranešė, kad "Danos" reikalas nėra pamirštas, bet šiame sezone neįmanoma pastatyti. "Danos" rankraštis esąs tokioje padėtyje, kad jo padauginti solistams ir chorui neįmanoma. Klavyrą reiki pirma perrašyti.

"Gražinos" gaidų paruošimas užtrukęs metus laiko. "Fidelio" gaidos paruoštos per tris savaites. "Danos" rankraštis esąs, tačiau, pradėtas perrašyti. Darbas numatomas baigti tik sekančią vasarą. Po to spausdinamos gaidos ir tik rudenį bus galima pradėti repetuoti, jei sąlygos leis.

"Danai" paruošti esą žymiai daugiau išlaidų, negu svetimai operai ruošti. Prie to, Beethoveno "Fidelio" simbolizuojanti kovą už laisvę ir dėl to esanti suderinama su 1968 m. Lietuvos nepriklausomybės minėjimu.

Dar išveda, kad 1969 m., esą, tada būtų 25 m. sukaktis, kai daug lietuvių atsiskyrė su tėvyne ir "Danos" operos turinys esąs paimitas iš stovyklinio gyvenimo, kas pilnai atitiktų tos sukakties paminėjimui.

Vladas Baltrušaitis, muzikas, buvęs Brooklyne, dabar vargoninkaujantis šv. P. Marijos Gimimo parapijoje, Marquette parke, Chicagoje, rugsėjo 20 d. pradėjo atelnančių metų 80-ties asmenų choro darbymetę. V. Kazlauskui pirmininkaujant, M. Momkieniui sekretoriaujant, choras svarstė ateities veiklą. K. Barzdukas apibūdino veiklą, o V. Baltrušaitis nustatė ateities gaires.

1967-8 metams išrinko v-bą: pirm. Kazį Barzduką, vicep. Vacį Petrauską, sekr. Constance Skelly, išd. V. Kazlauską, knygvede Janiną Baronaitienę. Kandidatai -- V. Krasauskienė, Mary Banky, A. Undrienė.

Pagrindinės repeticijos vyks moterims pirmadi-

niais, vyrams penktadieniais, bendros trečiadieniais.

Kai kurie choro nariai dalyvauja: Operos, Dainavos, Vyčių ir kituose choruose. Didžiausias chorui uždavinys -- lietuviškai giedoti mišias, pagal Vatikano ir Lietuvos Vyskupų paruoštą mišioluoc chorams tvarką. Choras taip pat turi ambicijų būti aukštam meno lygyje, ne vien giedoti, bet ir dainuoti. Chorą puikio balsu sustiprino amerikietis lietuvis Richard Edwards.

J. Žvynio namuose Chicagoje Neo Lituania susirinkime junjorės Viktorija Kašubaitė ir Eglė Juodvalkytė skaitė referatus. Neskaite referatų negauna korporanto titulo. Skaitė ir junjoras Vytautas Kasniūnas.

Pr. Rumša rūpinasi spalio 14 d. Pakšto salėje įvyksiančia 7:30 v. v. vakariene, rengiama Anglijos lietuvių klubo.

VYT. BELECKAS
Savininkas

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. EVERgreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. VIRginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

Republic LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 Union Ave. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV 7-2089

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštys in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Telephone Applegate 7-7257. Editor: Salomeja Narkelūnaitė, Managing Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas, English Editor: Deme Jonaitis; Associate Editors: Edvardas Salaitis and Jonas Valaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Laikai mainosi ir mes jame. Išryškina veidmainius, iškelia nuoširdžiuosius. Nuoširdieji Amerikos lietuvių vidurinės srovės veikėjai, netikėdami savo akimis, jas trynė, skaitydami "oficialiųjų Lietuvos tautininkų" pasigrobtoje Dirvoje pareiškimus "nesiaurinti tautinės idėjos supratimo, bet rimtai kritikai pripažinti "indėlių tautinei idėjai".

Dienos bėgo ir tarytum išpėjo nuoširdžiuosius būti atsargiais, netikėti, kad oficialieji paklus laikinai valdančiųjų norams. Bet... Štai Juozas Bačiūnas, kurį iki šiol visai finansiniai išnaudojo, buvo priverstas savo laisvam žodžiui ieškoti vietos vidurinės srovės idėjoms priešingame Drauge! Jis ten rašo: "Siunčiu straipsnį Draugui, kurį buvau įteikęs Dirvos redaktoriui, o šis perdavė Vilties draugijos pirmininkui, kuris, savo keliu, perdavė Tautinės sąjungos pirmininkui, kuris sušaukė specialų sąjungos valdybos posėdį, uždraudusį straipsnį Dirvoje spausdinti".

***

Tokį nuo "Ainošlaus pas Kaipošių" savo straipsnio siuntinėjimą išgyvenęs, dar vienas senas Amerikos lietuvių veikėjas nusivylė kai kurių "naujųjų", visai ne nauja dora ar žmoniškumu.

Laisvas žodis buvo vienas brangiausių principų Amerikos vidurinės srovės milžinui dr. J. Šliūpiui, kaip buvo brangus visiems kitiems tos srovės veikėjams: J. O. Širvydui, B. K. Balučiu, V. K. Raškauskui, A. B. Strimaičiui, dr. M. J. Vinikui, Juozui Tysliavai ir daugeliui kitų.

***

Ką gi Bačiūnas savo straipsniu norėjo pasakyti? Ogi norėjo paneigti "smetoniškos" kilmės bobiškus plepalus, būk jo vadovaujamos Bendruomenės valdybos laikysena esanti, "ne tik nemoralinė, bet tautai pragaištinga" Dirva, kuri tik neseniai veidmanio, būk joje nesąjoniškų cenzūrų, atsisakė dėti net 55-rius metus vidurinei srovei ištikimai tarnavusio veterano, jų didžiausio rėmėjo žodžius, rado vietos Juliano Smetonos rašiniui "Bolševikiškas Trojos arklys", kuriame "aistiškai" atsižegnojama gėrėtis Lietuvos meno ir mokslo žmonėmis, ar draugiškai su jais santykiuoti asmens su asmeniu, lietuvis su lietuviu, pagrindu. Julius Smetona širdies skausmą surinka: "Kiek daug ašarų nubėgo nuo negrįžtamos praeities ir žydėjusios jaunystės". Pas tėvą smetonukui, be abejonės, jaunystė būtų žydėjusi, ir būtų sakalu skrista, nors be ypatingų talentų, vietoje dabar vabališkai skursti. Galima ašaroti dėl negrįžtamos praeities, bet kažin, ar doram tautininkui galima kratyti Lietuvos meno ir mokslo žmonių bei santykių su jais?

***

Ivykis su Bačiūno straipsniu vėl įrodė per 81-rius metus Vienybės žmonių eitojo kelio sveikumą. Ir vėl šiurkščiai priminta nuoširdiems Amerikos lietuviams, kad finansiniai reikia remti ne veidmainius, bet nuoširdžius žmones ar organizacijas. Reikia skirti pelus nuo grūdų ir visą dėmesį kreipti į tai, kaip kuo ilgiausiai Amerikos lietuviams išlaikyti Basanavičiaus Aušros ir Kudirkos Varpo vietininką Amerikoje — Vienybę.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

LINKSMA TEOLOGIJA

Pasirodė Metmenys, žurnalo 13-ji knyga. Tai skoningas leidinys, galimas rodyti ir apie šių dienų literatūros žurnalus nusimanantiems kitataučiams.

Tik labai stebina Mykolo Drungos straipsnis "Aplė Dievo mirties teologija". Štai kai kurie sakiniai:

-- Žmogaus bedieviškumo procesas šiuo metu įžengė į naują -- bedieviškojo krikščionio formavimosi -- etapą.

-- Pastarojo dešimtmečio tėkmėje pavieniai teologai jau pradėjo formuluoti tezę, jog mūsų laikų krikščioniui bedieviu būti ne tik galima, bet ir reikia.

-- ... šlandien "Dievas miręs".

Paraštėje reikia pasakyti, kad šių laikų intelektualas bedievis nėra reikalingas tikėjimo niekinimo, o intelektualas tikintysis nėra reikalingas bedievių niekinimo. Tokių nuotakų prigyvenimas yra didelis žmonių laimėjimas.

Jei Mykolo Drungos teologiją priskaityti prie juokų, tada viskas tvarkoje, bet jei prie teologijos, tai gaila Metmenų.

Kad "Dievas yra miręs", nėra naujas atradimas:

-- Dieser alte Heilige hat ir seinem Walde noch nicht davon gehort, dass Gott tot ist. (Šis senas šventasis savo girtoje ligi šiol dar negirdėjo apie tai, kad Dievas yra miręs).

Also sprach Zarathustra. -- Fr. Nietzsche (1844-1900).

Tikrovė yra tokia, kad žmogus susikuria Dievo idėją, kurią pats paskui per kelis šimtus ar tūkstančius metų pergyvena, jo pasenusi idėja lyg ir miršta. Žmogus Dievo idėją perkuria, pataiso. Ir vėl ji kuriam laikui būna tinkama naudojimui. Pvz. senąjį žydišką Dievą Tėvą, kuris, reikia pripažinti, buvo piktas ir žiaurus senis, pakeltė naujas, tobulesnis supratimas. Mūsų laikai, visokios pažangos laikai, atsilieps į Dievo idėją. Bet Dievas nėra vien žmogaus kurta idėja. Savo idėjomis žmogus prie tikrojo realaus Dievo tik daugiau ar mažiau priartėja. Nieko nuostabaus, kad mūsų dienų butinai susikuria neoriginalią mirusio Dievo idėją. Juokinga tik, kad bedieviai tapatinami su krikščionimis.

Žmonija neišgyvena bedieviškumo proceso, nors ne vienos religijos žlugimą jau išgyveno. Įdomu, kad žlugančios religijos dievai sužmogėja ir miršta žmonėmis. Naujųjų laikų Dievas nežmogėja, bet darosi vis abstraktesne idėja. Šis Dievas nestrengia mirti, nors šen ten ir atsitanda šokėjų, pastrengusių savo meną rodyti Dievo laidotuviuose.

Nesuprantama, kam šių laidotuvių prireikė Metmenų redaktoriams.

VIENAS SENAS STATUTAS

Šen ten tarp išėvųjų besireiškiant kariūnoms ir uniforminėms nuotakoms, tebūna paminėta "Knigelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje". Parasžė Lietuvos kareivis. Išleista Plymouth, Pa., 1894 m.

Įžangoje sakoma:

-- Lietuvoska karlumenė dabar tvertintisi Amerikoje, tur duoduoti viltį priskėlimui Lietuvos. --

Nedidelė 32 psl. knygelė patiekia ne tik karines komandas lietuviškai, bet duoda ir keliolika lietuviškų kareiviškų dainų (parinkimas lietuviškesnis už 1967 m. G. Šimukonienės rinkinį "Su daina").

Any laikų komandos tokios: Ellison Lygystis! Kojas taisyti! Galvą taisyti! Nugarą! Rankas nuleisti! Rankas įstipresti! Kairėn grižti! Nurinti! Dvalyti! -- ir t. t. Skyriai po 10 asabų vadinasi dešimtinėmis, dešimt dešimtinų -- šimtinėmis. Ketvertas dešimčių sudaro ratą, ketvertas ratų -- batalioną ir t. t. Vyresnieji vadinami kovais, aficleriais ir t. t. "Kad galėtų būti visi tie kareiviai suvienyti visoje Amerikoje iš to rastusi ir stiprybė ir tikras gražumas" -- taip šis statutas baigiamas.

Dainomis keliama kariška nuotaka. Tikimasi iš Lietuvos žemių nesunkiai išvyti ir rusus ir vokiečius. Pasak dainų, būsimoje Lietuvoje būtų Lietuva ir Žemaičių szalis, o taip pat ir Karaliaučius, Vilniaus miestelis, Lenkų atžvilgiu statutas santūrus, nors apgalestauja, kad vaikų "daugel iš jų susilenkavo".

Tai įdomus mūsų senosios išėvijos paminklas!

Juozas J. Bachunas - komunaras?

Jau ir Juozas J. Bačiūnas, per daugelį metų finansavęs Dirvą, vienas iš Amerikos Liet. Tautinės S-gos steigėjų, atsidūrė tautininkų nemalonyje.

Jisai parašė rašinį, kurį įteikė Dirvos vyr. redaktoriui. Pastarasis, kaip sako Bačiūnas, tą rašinį perdavė Vilties draugijos pirmininkui. Šiam atsisakius padaryti sprendimą, rašinys buvo perduotas ALT S-gos pirmininkui. Buvo sukviestas specialus posėdis, kuris taip pat nedavė leidimo to Bačiūno straipsnio spausdinti Dirvoje. J. Bačiūno rašinys pagaliau atsidūrė Chicagos marijonų leidžiamame dienraštyje Drauge.

J. Bačiūnas skundžiasi, kad jisai vadinamas "komunaru" ir jisai norėtų žinoti, kodėl ALT S-ga negina savo garbės nario...

Tikrai gaila, kad J. Bačiūno nuopelnai neįvertinami, net jo paties bendradarbių. Bet, iš dalies gerai, kad taip atsitiko. Juozas Bačiūnas tik dabar patyrė su kokiu elementu jisai bendravo, o Vienybės žmonės visa tai išgyveno jau prieš 8 metus, kai Juozą Tysliavą ALT S-ga išbraukė iš savo narių tarpo, nors jisai buvo ir vienas iš tos S-gos įkūrėjų.

Juozas Bačiūnas tylėjo, kai panašiai buvo šmeižiama S. Narkelūnaitė, jisai negynė nei Vienybės leidėjos, nei kitų lietuvių, kurie be pagrindo buvo "iškoneveikiami"... J. Bačiūnas prabilo tik tada, kai jisai asmeniškai buvo paliestas.

J. Bačiūno pareiškimą čia perspausdiname ištaisai:

"1967 rugpjūčio 9 d. "Dirvoje" buvo parašyta apie reikšmingą pasitarimą Tabor Farmoje. Amerikos Liet. tautinės sąjungos pirmininkas su dviem valdybos nariais iš Chicagos ir vienas tos pačios sąjungos tarybos narys su Vilties draugijos pirmininku iš Clevelando buvo atvykę pasitarti pas mane. Parašyta, kad buvo išlyginti nuomonių skirtumai ir, kad pasitarimas baigtas visiškai vieningumu dvasia ir absoliučiu sutarimu.

Tas parašymas iškėlė daugiau klausimų, negu davė atsakymų. Kai taip parašo diplomatai, tai visi supranta, kad buvo pasikalbėta ir nieko ne-

nutarta. Mūsų šešių asmenų pasikalbėjimas nebuvo nei Amer. Liet. Tautinės sąjungos kokio organo posėdis, nei skirtingų organizacijų derybos. Paskaltę pranešimą, daugelis ėmė klausinėti, kas čia su kuo tarės, dėl ko tarės, apie ką tie nuomonių skirtumai buvo išlyginti ir kaip dabar tos išlygintos nuomonės atrodo...

Ponas Julius Smetona "Dirvoje" parašė apmąstymus apie tą apsilankymą ir paminėjo, kad "mūsų (t. y. jo ir mano) keltai truputį skyrėsi", bet "viešnagė Tabor Farmoj mus suartinė, išskleidė nesupratimus, sumažino mus skiriančius atstumus".

Tęsiama 9 psl.

Prie Lietuvių Klubo Montrealyje sutinkama svečių iš visur. Kairėje - Jonas Simanavičius, Toronto lietuvių radijo programos vedėjas. Antroji iš dešinės - viešnia iš Lietuvos, atvykusi pas savo seserį Mariją Yokubynienę, gvv. Toronto.

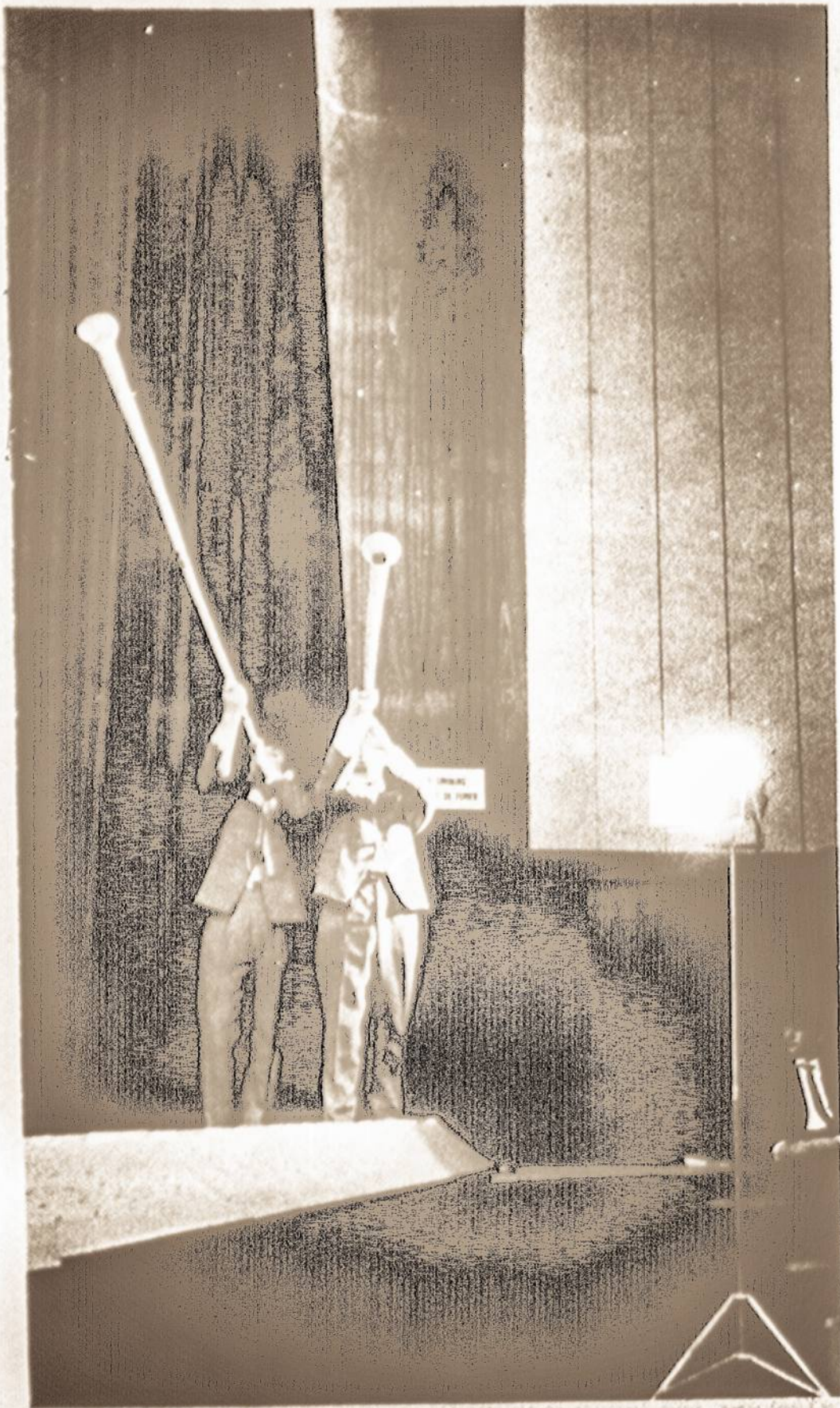
J. Valaičio nuotrauka

VIENYBĖ, 1967 m. rugsėjo 29 d.

Montrealyje gėrėjomės Ansambliu "Nemunas"

JONAS VALAITIS

Kauno Politechnikos Instituto ansambliis "Nemunas" savo programą pradeda trimitais. J. Valaičio nuotraukos

Montrealyje ir vėl rugsėjo 17 ir 18 d., gėrėjomės koncertais iš Lietuvos. Žinojau, kad koncertuojančių grupė bus Montrealyje, dalyvaus parodoje ir bus su kanadiečiais ir montrealiečiais. Kai nuvykau, susitikau daugiau amerikiečių ir iš Lietuvos pažįstamų, negu tikėjau.

Latvas "Aleksander Puškin" į Montrealį atplaukė rugsėjo 16 d. Juo atvyko 65 Kauno Politechnikos Instituto "Nemunas" sokėjai, "Jaunystei" dainininkai, pučiamųjų instrumentų orkestras. Su jais atplaukė apie 10 suaugusių Lietuvos įvairių įstaigų atstovų, atostogininkų.

Vienus sutikau koncerte, kitus lietuvių klube, visų lietuvių centre, kitus paviljone, valgyklose, apžiūrinėjant įdomius ir gana turtinius paviljonus. Jame gėrėjau Lietuvos menininkų kūrinius, gintaru, knygomis, inžinierių bei dailininkų paviljono išpuošimais. Albertas Laurinčiukas, Irena Marcinkevičienė, Lioginas Pažūsis, Vaclovas Sakalauskas, Stasys Jurčius, Donatas Daniūnas svečiams aprodinėjo visą paviljoną, bet daugiausia dėmesio kreipė į Lietuvos dailininkų pagamintus kūrinius, inžinierių išradimus, moderniosios statybos, istorinių paminklų, knygų skyrius. Parodė Klaipėdoje pagamintą prietaisą, kuriuo visas pasaulis kada nors naudosis žuklės pramonės tobulinti. Prietaisas studijuoja vandenį, juose esamas druskas, elektros įtaką, žuvų rūšis. Atrodo, kad

Klaipėda bus pasaulinis žuvis studijuoti centras, nes ten ir tos rūšies mokslas vystomas.

Matėme Kauno dailininko Vytauto Taurinsko Talno vaizdus, Kauno Minijos radio priimtus ir magnetofonus, Lietuvos miestų, mokyklų nuotraukas.

Lietuvos staklės, gaminamos Vilniuje, su Geležinio Vilko ženklu, žinomos viso pasaulio tos srities žmonėms. Jos vienu veiksniu atlieka daugiau, negu bet kurios kitos gamybos staklės. Gidal aiškino, kad jomis net General Motors susidomėjo. Gražūs, įspūdingi Morkūno ir Stoškaus Vitražai, Patyrėme; kad valgykloje esantieji kilmiai gaminti Lentvaryje. Sienoj metalo dailininko Kazio Valaičio parodomos susisiekimo linijos.

Tarp 15 respublikų, yra skaidrės-slides, kurios automatiškai rodo ir Lietuvą. Peržiūrėjęs jų kolekciją, gali susidaryti vaizdą apie Lietuvą. Rašau kiek apie parodą, kadangi parodoj visa tai buvo rodoma ir Lietuvos svečiams. Yra net išstis filmas apie Kauno Politechnikos Instituto spalvose. Instituto direktorius Martinaitis taip pat dalyvavo, o buvo ir "Nemuno" menininkų grupės vedėjas Aleksandras Buzys.

Svečių tarpe buvo Lietuvos aukštojo mokslo ministro pavaduotojas Vaclovas Pranaitis, Ministrų tarybos pirmininko pavaduotojas Aleksandras Drobnys, kultūros ministro pavaduotojas Vytautas Jakelaitis, "Gimtojo krašto" vyriausias redakto-

Kauno Politechnikos Ansamblio "Nemunas" dainininkai.

rius Mykolas Jackevičius, Žurnalistas Albertas Laurinčiukas, mūsų kaimynės iš Brooklyno Laisvės atstovai Lilija Kavaliauskaitė, J. Juška, Vienybės leidėja Vale Tysliavienė ir daug kitų.

Kas tie Kauno technikum menininkai? Tai saviveiklininkai studentai, išrinkti iš 18,025 toje mokslo įstaigoje studijuojančių. Ši mokslo įstaiga turi skyrius Vilniuje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Kapsuke, Alytuje, Elektrėnuose ir už aktyvų dėstytojų, kurie korespondenciniu būdu mokosi 60-ties rūšių inžinerijos mokslus. Dėsto 1,099 profesoriai, moksliniame darbe dirba daugiau 900 studentų. Pernal išradimų bei atradimų komitetui iš šios įstaigos autorinėms teisėms gauti pateikta net 90 poraiškų.

Studentai dalyvauja meninėje veikloje. Jie turi ansamblių "Nemunas", akademinį chorą "Jaunimas", tučiamųjų instrumentų orkestrą. Gastrollavo: Maskvoje, Leningrade, Kijeve, Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje, Jugoslavijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Suomijoje ir dabar Montrealyje.

Koncertų salėje galėjo būti apie 2,000 žmonių. Vytauto klubo visose salėse, gatvėje, arti klubo kitose vietose visur knibzdėjo lietuvių.

Rugsėjo 18 d. Iškutu, be sustojimo iš Maskvos į Montrealį atskrido naujesnio tipo iškutu "Tiesos" dienraščio iš Vilniaus vyriausiasis redaktorius Henrikas Zimanas. Jis Kanadoje bus iki rugsėjo 28 d. Atvyko

Tęsiama 7 psl.

"Nemuno" ansamblio sokėjai šoka polką.

VIENYBĖ, 1967 m. rugsėjo 29 d.

Šokis su pavairinimais

su grupe Sovietų S-gos rašytojų. Su Zimanu drauge atvyko Ukrainos rašytojų s-gos pirmininkas, kuris Lietuviams laikraštiniams pareiškė, kad jo tauta Lietuvius daugiausia mylinti ir stebėjosi, kad tiek gražių Lietuvį naujajame pasaulyje sutinkas.

Lietuvių Klubo pirmininkas Jonas Petrulis tvirtina, kad per klubo patalpas praėjo jau virš 300 Lietuvį iš Lietuvos, keli tūkstančiai iš Jungtinių Valstijų ir Kanados. Klubas yra visų susitikimo vieta. Kiekvieną vakarą kas nors į tolimiausias vietas vežasi pasisvečiuoti iš Lietuvos atvykusį pažįstamą ir nepažįstamą, su kuriuo smulkiausiai turi progos apie viską išsikalbėti.

Beje, buvau su kitais ir išleisti "Aleksander Puškin" laivą, kuriuo "Nemuno" ansamblis rugsėjo 19 d. išplaukė namo. Jaunimas susigrupavo gale laivo, kur susirinko minia Lietuvį juos išleisti. Jie dainavo, tautinėmis juostomis laivo kraštus apraišė, vienai kitiems įteikė sūvenyrus. Lietuvį Klubas svečiams laive įteikė labai gražią statulą, kurią Lietuvos jaunimas visai publikai ją aukštai iškėlęs parodė. Svečiai klubo pirmininkui, Jonui Petruliui, tarp kitų dovanų, nuo laivo atmetė dar sidabrinų litų, vienas iš jų buvo dešimt litų, Lietuvos cigarečių, juostelių, Lietuvos vaizdelių.

Kai laivui traukiantis, nuo kranto praplūpo krante likusieji ašaroti ir atsiveikinti, visi bendrai dainavo "Ilgiausių metų", o vėliau dar ilgai buvo iš laivo girdėti "Lietuva brangi", kuria labiausiai visus naujojo pasaulio Lietuvius Lietuvos jaunimas žavėjo. Žiūrėjome iki laivas nuplaukė tolyn, tolyn. Daug kas grįždamas į savo automobilius dar ilgai šluostė ašaras, kol susidūrė su miesto judėjimu.

Į uostą atvykę kanadiečiai ir amerikiečiai lietuviai, dar ilgai nesiskirstė, savo tarpe dalindamiesi įspūdžiais, kuriuos kiekvieno atmintyje paliko gražūs būrys jaunuolių, mokslininkų, laikraštinių iš Lietuvos.

Kai susirinkome vėl į Lietuvį klubą, Jonas Petrulis klubo pirmininkas, pareiškė, kad kitais metais įsiai organizuos kanadiečių ekskursiją į Lietuvį!

J. Petrulio vadovaujamas DLK Vytauto klubas šią va-

Šokis su tautiskomis juostomis žavėjo publiką.

sarą tikrai tapo visų Lietuvį susitikimų vieta.

Pirmiau kanadiečiai lietuviai, amerikiečius traktavo, kaip užsieniečius. Šiomet buvo kitaip, suartėjo visi lietuviai - ir šilpus gyvenantieji ir iš Lietuvos atvykę. Įdomiausia, kad buvo labai sunku atskirti kas iš kur atvykęs. Visi gražiai apsirengę, visi gerai atrodė, beveik kiekvieno naujo pažįstamo reikėjo klausyti: "Iš kur atvykote - iš Amerikos, Lietuvos, ar esate vietos gyventojas."

Taip, Montrealis šiais metais buvo didžiausių susitikimų vieta pirmą kartą Amerikos kontinente. Iki parodos pabaigos spalio 28 d. dar bus daugiau svečių iš Lietuvos. Susitiks giminės, pažįstami ir nepažįstami, suartės tūkstančiai kanadiečių ir amerikiečių lietuvių. Jokie "Clevelande gyvenančių lietuvių veiksmų nutarimai nepajėgs nustatyti gaires ar taisykles, pagal kurias lietuviai su lietuvių turėtų bendrauti.

Primintina dar ir tai, kad panašiai gali įvykti New Yorko Lietuviuose. Daug kas nerimsta, kad Jungtinėse Valstijose yra delegatė iš Lietuvos, kad vis daugiau mokslininkų ir intelektualų atvyks ta iš anapus. Vieni su jais susitinka viešai, kiti labai slaptai, vis bijodami, kad už tai nebūtų pasmerkti kaž kokių "veiksnių".

Kaip toli bus galima eiti tokiems veidmainingais ke-

Vadovas A. Buzys su solistu.

"Nemuno" Ansamblio kanklininkai ir birbynininkai.

Pašto ženklas Lietuvai pagerbti

Išėjimas Lietuvos nepriklausomos Lietuvos 50-ties metų sukakties minėjimą stengiasi kitais metais atžymėti plačiau, giliau, reikšmingiau. Tuo reikalu jau daug laiko veikėjai pašventė posėdžiaudami, taramiesi. Tarp kitų būdų tai sukakčiai paminėti kilo mintis prašyti JAV pašto departamento ta proga išleisti pašto ženklą. Koki? Daugiausia nuomonių buvo, kad ženkle būtų Lietuvos, o gal ir viso Pabaltijo kraštų, žemėlapis.

Tuo klausimu senai kalbama, bet mažai atsiekta. Kreiptasi į kongresmanus, senatorius, šie politiniais sumetimais parašo pašto departamentui laišką, gauna pakvitavimą. Dabar jau gavo pažadą, kad projektas bus svarstomas.

Tokių projektų pašto departamentas gauna tūkstančius. Kodėl pašto ženklą skirti Lietuvai? Ne ji viena neteko nepriklausomybės, ne ji viena norėtų kitos valstybės būti plačiausiai pareklamuoja.

Išleidžiant ženklą, turi būti tikslas, koks nors Lietuvos su Amerika ryšys.

Daug Amerikoje gyvena Lietuvį. Bet kitų tautybių dar daugiau. Daug įnešėme į Amerikos gyvenimą. Bet ką? Raumenis? Sinclair Lewis įvertino Lietuvius, aprašydamas Chicago stockyarduose dirbančiuosius. Dar didesnio įvertinimo turėtų susilaukti pirmesnieji lietuviai dirbę Pennsylvania angliakasyklose. Bet pašto ženklui to dar nepakanka.

Zemėlapis...atrodo politiškas, galimas panaudoti už ir prieš propagandai. Tai žiūrėdamas, gerai Lietuvį pažinęs, jėc Amerikos pasiuntiniu buvęs, Norem, parašęs net knygą apie Lietuvį, yra prieš tokio tipo ženklą. Jis pataria naudoti Petro Rimšos Vargio Mokyklą. Simbolika mums, bet Amerikai? Koks ryšys? Jei nebent kokios nors Kosciuškos sukakties proga galėtume nurungti lenkus. Bet jie greitesni, turi daugiau įtakos ir jų pastangomis tuo vardu Amerikoje daug paminklų, tiltų, mokyklų, gatvių, net valsčių pavadinimų. Neseniai atrastas dr. Curtius. Dar nepakankamai žinomas, kad tai buvo pirmasis gydytojas ar mokytojas. Jeigu ir taip, tai ką bendro turi paštas, ir dar nėra tokio simbolio, kuri būtų galima naudoti pašto ženklui.

Todėl mūsų istorikai, menininkai, propagandininkai ir Lietuviškųjų reikalų gynėjai, ypač filatelistai, turėtų viską gerai apgalvoti, ir tik su visapusiškai parengtu planu ir keliais projektais kreiptis į pašto departamentą. Tik svarbu į visa tai žiūrėti iš amerikinio taško, kuris mus Amerikos Lietuvius ir Lietuvį surištų su Amerika. Be šito fono tai Amerikai nei šilta nei šalta.

Geriausias čia patarėjas gal būtų ilgametis Baltimorės pašto viršininkas adv. William Laukaitis.

(J. V.)

PAGERBĖ ZUZANĄ ARLAUSKAITĘ

Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė Detroito pagerbta jos 60 m. scenos darbo sukakties proga. Pirmą kartą scenoje ji pasirodė 1907 m. Rygoje, Venslauskienei režisuojant "Audra giedroje". Vėliau vaidino L. Jakavičiaus režisūroj Šiauliuose.

1908 m. Lansbergiui režisuojant, vaidino "Blinda" veikale. Zuzana Arlauskaitė yra gimusi 1889 m. rugp. 28 d. Šiauliuose. Lietuvai tapus nepriklausoma, iš Petrogrado ji pakviesta į Vilnių organizuoti Lietuvį dramos teatrą. Lenkams užėmus Vilnių, teatralai išbėgiojo.

Arlauskaitė prisiglaudė Jurbarke. Čia ruošė repeticijas, kad jos išmokyti artistai galėtų vaidinti Kaune. Suvaidino S. Čiurlionienės "Pini-gėliai" 1919 m. Kaune. Su ja vaidino V. Dulaitis, E. Rucevičienė, J. Strazdas, A. Kernauskas, V. Brazulevičius, A. Busilas, S. Glemžienė. Iki 1931 m. buvo valstybiniame teatre Kaune. Būdamą pensininke, dar vaidino O. Rymaitės, V. Bičiūno teatruose. Pasitraukusi iš Lietuvos, gyveno Ingolstadt, Bavarijoje. Detroit, Mich, gyvena nuo 1949 metų, kur dirba su teatralais.

Jis išdainavo visas daineles...

Edvardas Šulaitis

Laikrodžio rodyklė slinko prie dvyliktos nakties, kuomet, nesiliaujant publikos plojimųs Montrealio Lietuvos klubo salėje, sol. Virgilijus Noreika užtraukė paskutinę vakaro programos dainą: "Aš išdainavau visas daineles". Ši daina labai atitiko atmintiną rugpjūčio 18 d. vėlyvo vakaro nuotakas. Virgilijus Noreika, kuris yra dainavęs garsiausiose Europos koncertų salėse, įskaitant ir žymiąją La Scala operą, tą vakarą buvo labai nuobūdus: jis išpildė net ir publikos pageidavimus.

Kuomet viena moteris paprašė padainuoti "Kur bakūžė samanota", jis mielai atsakė, kad tokį pasiūlymą priimsi, jeigu tik rasišs šios dainos gaidas. Per pertraukėlę jis tas gaidas surado ir klausytojai galėjo grožėtis jos ilgėsinga melodija bei žodžiais. Programai baigiantis, vėl balsas iš publikos pageidavo "Lietuva, brangi". Tuomet solistas maloniai atsakė, jog šią dainą tikrai dainuos, tik kiek vėliau. Atrodė, jį solistas laikėsi programos pabaigai. Ir tikrai, kuomet dainos išsibaigė, jis ir šią dainą užtraukė. Publikos kurios buvo apie 400, veiduose viešpatavo rimtis, kai kurių sudrėko skruostai ir daina susilaukė garsiausių šio vakaro plojimų, nors jį ir taip kiekvienai dainai ar arijai pasibaigus būta nemaža. Ir tuomet pasigirdo... "Aš išdainavau visas daineles". Sol. Noreika tikrai nemelavo, nes niekad tiek dainų niekam vienoje programoje nebuvo dainavęs. Bet kodėl jį kiek daugiau nepadainuoti tautiečiams, kurie išsilgę gražios lietuviškos melodijos, ypatingai, kuomet ji sklinda iš pasaulinio garso solisto?

Buvo įdomu stebėti publikos reakcijas ne tik koncerto metu, bet ir po jo. Programai pasibaigus, netrūko gėlių nei dovanų sol. Noreikai ir jo talkininkams: kanklininkei Danutei Juodvalkytei ir Pranui Budriui. Gal būtų valandą laiko šiuos menininkus iš Lietuvos nepaleido koncerto klausytojai: spausdami jiems rankas, prašydami autografų, dalindami gražiausius komplimentus, ar kviesdami jų namuose paviešėti. Su visais sol. Noreika stengėsi būti draugiškas ir malonus. Ir nežinia kaip ilgai tokie privatus pokalbiai būtų tęsęsi, jeigu koncerto rengėjai įsakiškai nebūtų paliepę eiti į kitą salę, kur laukė vaišės menininkams ir kviesiniams svečiams. Atmintin įstrigo vienos moters žodžiai, kuri visiems rodė sol. Noreikos autografą ant savo suknelės balto kalnieriiaus: "Kol būsiu gyva pati šią suknelę turėsiu, o tada perduosiu savo vaikams, jog jie galėtų pamatyti parąšą garsiausiojo Lietuvos solisto..."

SOL. NOREIKOS KLAUSĖSI
APIE 50 TŪKST. ŽMONIŲ

Nors sol. Noreika Kanadoje viešėjo tik apie 3 savaites, bet per tą laikotarpį jo klausėsi apie 50 tūkst. žmonių. Apie 20 tūkst. jų buvo susirinkę į Place des Nations amfiteatrą pasaulinės parodos rajone. Vėliau Noreika su kitais dviem lietuviams koncertavo ir kitose parodos vietose, o taip pat ir Place des Arts teatre bei Maurice Richard Arenoje. Vien tik Montrealyje lietuviams buvo skirti 3 pasirodymai Lietuvos Klube.

Man teko girdėti 4 sol. Noreikos pasirodymus. Įdomus buvo jo pasirodymas Place

des Arts teatre rugpjūčio 16 d. Čia koncerto klausėsi apie 4,000 žmonių, kurie Sol. Noreikai, D. Juodvalkytei ir P. Budriui skyrė gal kiek daugiau plojimų, negu kitiems programos solistams, nežidrint, kad ten rodėsi pačios geriausios Sov. Sąjungos meninės pajėgos. Kiek teko patirti, klausytojus, labiausia domino birbynės ir kanklių akompanimentas, labai tinkantis prie liaudies dainų. Tą vakarą ir kitose bendrose programose sol. Noreika padainavo dvi liaudies dainas: "Tris dienas tris naktis" ir "Bernužėli, nesvolliok!" Spausdintose programose sol. Noreika buvo pristatytas kaip "Tenor soloist Lithuanian Theatre of Opera and Ballet", kuris dainavo "Lithuanian Folk Songs".

POKALBIS SU SOL. NOREIKA

Su solistu Noreika ir jo talkininkais teko susitikti ir pasidalinti mintimis ne vieną kartą. Vieną naktį, po jų pasirodymo kanadiečiams, atsiradome Lietuvos Klube ir ten gana ilgai bendravome. Prieš tai vieną dieną tame pačiame klube valgėme "steiką" ir diskutavome.

Šis dar jaunas (32 metų) vyras yra labai kalbus ir kompanijoje mielas vyras. Paklausus, jis papasakojo sekančio sezono planus. Pasirodo, kad nuobodžiauti jam nebeteiks: yra numatyti 3 koncertai Maskvoje, 3 Leningrade. Taip pat kelias operas dainuos Maskvos didžiąjame teatre. Be to, laukia visa eilė pasirodymų Lietuvoje, kur reiks dainuoti naujoje Laurušo operoje "Paklydę paukščiai". Įdomu, jog daugelyje koncertų jam akomponuoja jo žmona -- Kauno lietuvių Kohanaitė su kuria augina 3 metų dukrelę Rasytę.

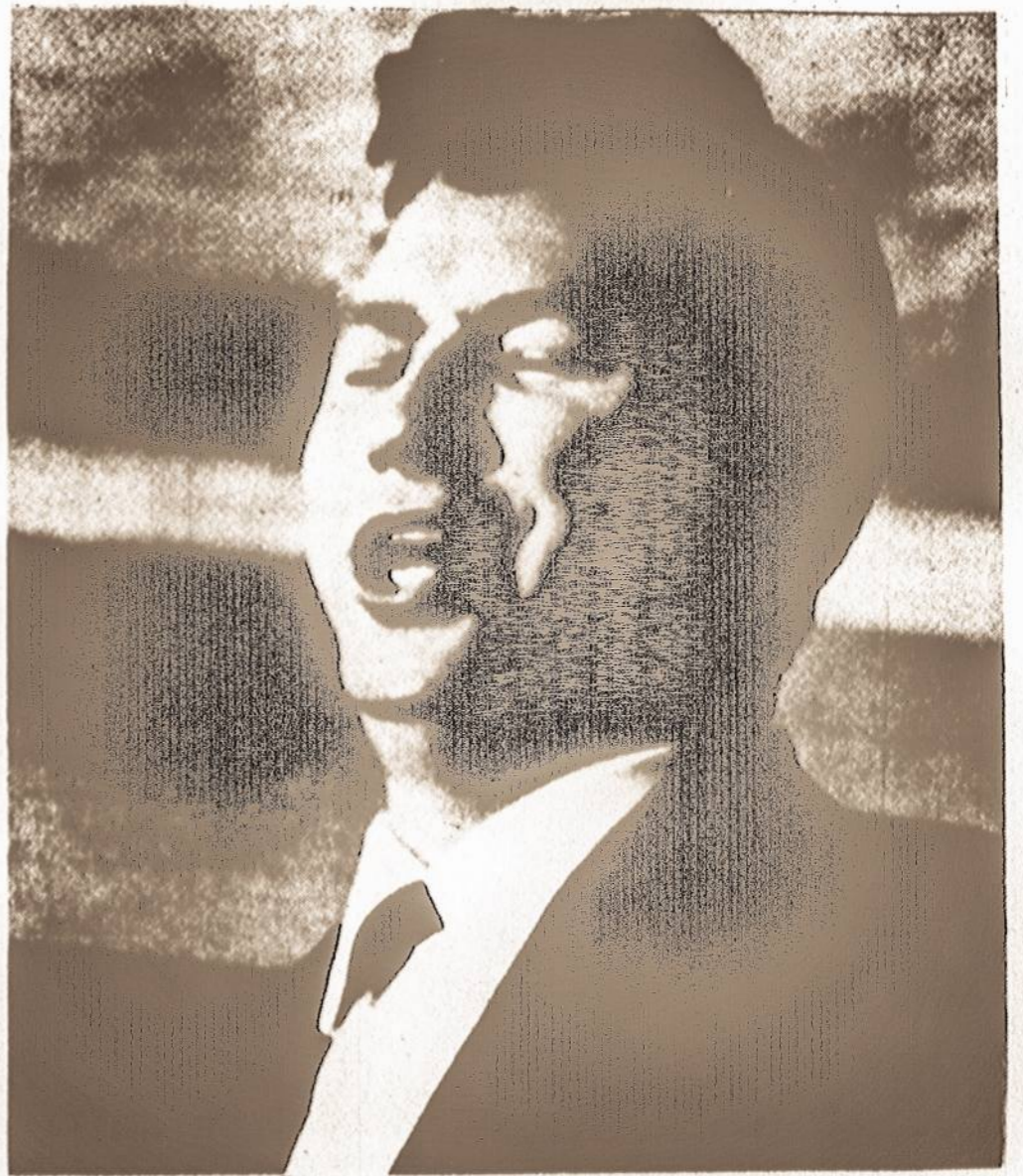
Teko sol. Noreikos pasiteirauti nuomonės apie išsivijus lietuvių solistus. Jis pareiškė, jog su jais nebuvo progos susitikti, nors yra girdėjęs (iš magnetofono juostos) Chicago Lietuvos operos Traviatos pastatymą. Atsiminė tenoro Baro pavardę, kuris jam paliko labai gero solisto įspūdį. Taip pat neblogo buvusį ir pagrindinės moters rolę išpildytoja (D. Stankaitytė). Pareiškė, jog būtų labai naudinga išgirsti ir kitus išsivijus solistus. Nemaža solistų jis buvo vėliau susitikęs: per pirmąjį koncertą Montrealyje teko matyti besikalbantį su iš Chicago atvykusia soliste Izabele Motekaitiene, iš Clevelando atvažiavusia Juze Augaiyte-Daugėliene ir kt.

Taip pat išreiškė viltį, jog ateityje turės galimybę atvykti į JAV. Jis jau šią vasarą buvo beveik pakeliui į tą kraštą, tačiau dėl "politikos" ši kelionė buvo atidėta. Dabar laukiama santykių su JAV pagerėjimo.

Per kelias valandas nemaža sol. Noreika papasakojo ir kitų įdomių dalykų, bet šiuo kartu nėra galimybių viską rašinyje išpaskoti.

BIRBYNĖS -- P. BUDRIAUS AMATAS

Būtų nedovanotina praleisti nuolatinio sol. Noreikos palydovo jo dainose -- Prano Budriaus. Šis vyras yra Ansamblio Lietuva birbynų kvinteto vedėjas. Ne vien tik jis Budrių šeimoje birbynėmis groja. Taip pat ir brolis Kazys, kuris Kanadoje lankėsi su Lietuva ansambliu birželio mėnesyje.

Virgilijus Noreika

P. Budrius yra baigęs Klaipėdos muzikos mokyklą, o 1962 m. -- Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų katedrą. Kaip tik Montrealio pasaulinėje parodoje teko įsityti jo vadovaujamo birbynų kvinteto plokštelių, kurioje įgroti šie dalykai: E. Balsio "Skercio", J. Švedo "Pakeltkojis", V. Žiliaus "Karklyno žvirblėlis" ir J. Gaižausko "Sūpuoklių valsas".

Jeigu P. Budrius visą laiką praleidžia su birbynėmis, tai kita sol. Noreikos palydovė -- Danute Juodvalkytė -- su kanklėmis. Ir ji groja tame pačiame ansamblyje Lietuva, su kuriuo yra apvažinėjęs daugelį kraštų. Ši tikrai simpatiška lietuvių dar nelabai seniai yra sukūrusi šeimą (vyras -- Aleksandravičius, nors ji yra pasilaikiusi mergautinę pavardę) ir jau augina vieną vaiką.

Rugsėjo 3 d. sol. Noreika su savo talkininkais pajudėjo Lietuvos link. Tačiau jis savo buvusių klausytojų atmintyje paliko dalį Lietuvos, kurios "gilia dūmą težino Dievas"...

* A. ANTONIVIC, ukrainų Ekran žurnalo redaktorius, pradėjo akciją prieš Pasaulinės Olimpiados komitetą, kuris, jo nuomone, rodo palankumo Sovietų Sąjungai, valstybiškai tvarkančiai sportą, pagal ką laimėjusieji kitų tautybių sportininkai priskiriami rusams, ne tos tautybės žmonėms, iš kurios Sovietų valdomos respublikos sportininkai yra kilę.

MAISTO PRODUKTŲ DOVANOS į Lietuvą ir visas U.S.S.R. dalis **PODAROGIFTS, Inc.** džiaugiasi, galėdama pranešti **DIDELĖS NUOLAIIDAS**

visoms MAISTO PRODUKTŲ DOVANOMS, kurias galite užsakyti savo giminiams U.S.S.R.

Šitos nuolaidos duodamos ATSKIRIEMS MAISTO PRODUKTAMS, kaip ir 23 STANDARTINIAMS SIUNTINIAMS bei 5 ŠVENČIŲ PAKETAMS.

Pasinaudokite šiomis nuolaidomis t u o j a u užsakydami siuntinį artėjančioms šventėms.

Naujas kainų sąrašas, rodantis papigintas maisto produktų kainas, gaunamas paprašant sekančias prisijungusias prie Podarogifts, Inc. firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel.: 215 -- WA 5-3455

arba į bet kurį jų skyrių.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036

Tel.: 212 -- CI 5-7905

arba į bet kurį jų skyrių.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1530 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11216

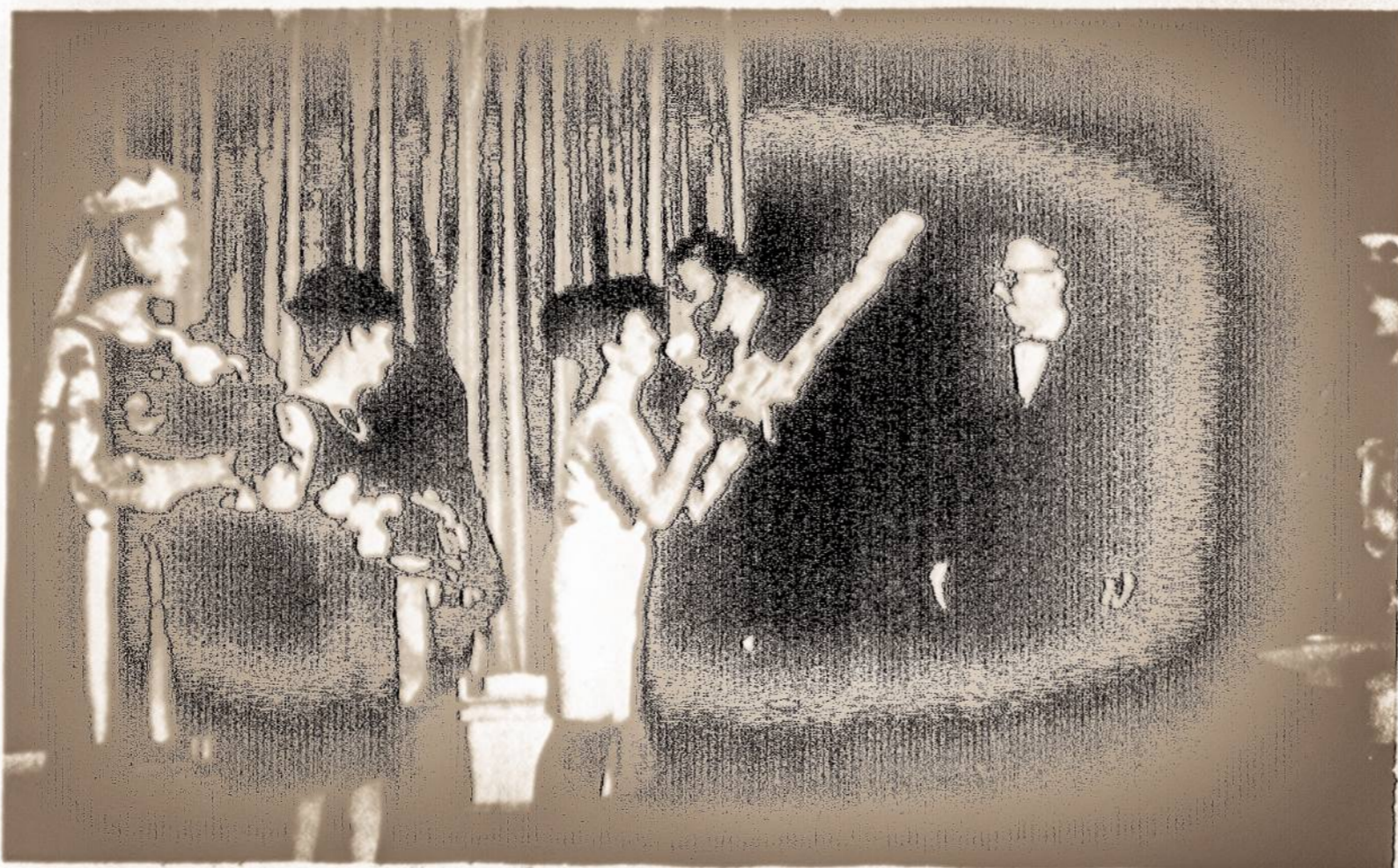
Tel.: 212 -- IN 7-5522

arba į bet kurį jų skyrių,

arba tiesiog:

PODAROGIFTS, Inc.

220 Park Avenue South (kampas 18-tos g-vės)
New York, N. Y. 10003. Telef.: 212 - 228-9547

Po Virgilijaus Noreikos koncerto Montrealyje, Petrušenė apdovanoja solistą gėlėmis. Dešinėje - J. Petrulis.

E. Šulaitis nuotrauka

Juozas Bačiūnas - komunaras?

Atkelta iš 4 psl.

Iš to gal kas jau ir atspės, kad skirtumai buvo lyginti greičiausiai tarp J. Smetonos ir J. Bačiūno. Bet vis dar lieka neatsakyti klausimai: koki skirtumai, ar tikrai išlyginti, o jei išlyginti, tai kaip. Ir katras prie katro priartėjo, koks tas "viskas" ir į kokią "gerąją pusę" jis dabar žada pakrypti?

J. Smetona rašo, tartum mes būtume visiškai nesimatę 26 metus. Pastebėjo, kad per tą laiką mūsų pasirinkti keliai "truputį išsiskyrė". Jis brendo, grūdinosi ir dabar jau yra peržengęs tokį subrendimo amžių, kuriame mane prieš 26 metus buvo sutikęs. O aš, žinoma, tiek pat metų žengiau pakalnėn. artyn "į nepaprasto grožio šalį, iš kurios niekas nebegrižta". Tai lyg ir paaiškinimas. Kodėl tie mūsų keliai "truputį išsiskyrė": vienas gi kilo aukštyn, kitas jau žemyn.

Vistiek, kas mūsų šešių pasikalbėjimo negirdėjo, dar klausinėja, kas ten buvo ir kas iš to išėjo. Manau, kad jeigu jau apie tokius dalykus kalbam, tai turim kalbėti atviriau. Per daug diplomatiška informacija neišsina aiškesnė už tirštą miglą.

Amer. Liet. Tautinė sąjunga mane vadina garbės nariu. O Pasaulio Lietuvių bendruomenė prieš 4 metus irgi suteikė man didelę garbę, kartu ir didelę pareigą — PLB pirmininko. Visa PLB valdyba solidarai stengiamės tas pareigas atlikti kaip išmanydami geriausiai. Julius Smetona jau kuris metas yra labai blogos nuomonės apie tas mūsų pastangas.

Aš neginčiju jam teisės nesitikti su tuo, ką mes kada padarom ar pasakom. Ir neginčiju teisės kritikuoti. Neatsisakau klydimų apgailėti ir stengtis juos pataisyti, jeigu dar ne vėlu. Bet nesutinku su įtarinėjimu, kad "PLB valdybos laikysena ne tik yra nemoralinė, bet ir pragaištinga lietuvių tautai, kadangi ji padeda raudonajam okupantui vykdyti lietuvių tautos naikinimo darbą ir palaužia lietuvių tautos pasipriešinimo dvasią..." "Kad PLB valdyba išduoda lietuvių tautos interesus, talkininkauja Lietuvos priešams ar tokį talkininkavimą globoja".

Nepripažįstu teisės nei J. Smetonai, nei kokiems nors konservatorių klubams, nei laikraščiams, vistiek, ar Laisvos Lietuvos ar kokiui dar patriotiškesniu vardu vadinasi, savo nuožūra kaltinti ir teisti PLB valdybą, jos narius ar bendradarbius, be atodairus juos įžeidinėti, pravardžiuoti ar kitokiu panašiu "humoru" nepelnytai diskredituoti visuomenės akyse.

Nors ir nedaug kas iš tų "puošmenų" man ar kitiems prilimpa, vistiek tokie dalykai PLB valdybai sudaro nemalonumų. apsunkena pastangas vykdyti apsiimtas svarbiais pareigas, kartais ir rimčiau sukiudo jos darbą.

Toki pasidarė skirtingi keliai. Nepasakyčiau, kad jie tik "truputį" skirtingi.

Buvo prieš 26 metus šioj Ta-

bor Farmoj ir prezidentas Antanas Smetona. Jis tada buvo irgi kiek jaunesnis, negu aš dabar, ir jau žymiai vyresnis, negu Julius Smetona dabar. Iš prezidento lūpų tada negirdėjau, ir jo anksčiau rašytuose raštuose nemačiau šitokų "važiavimų" lietuvių veikimo keliais, kaip dabar matau Jul'aus Smetonos ir bendrininkų pasirinktus. Ogi ir prezidentas turėjo nuomonių apie veikimo kelius ir ne visada tokius. kaip kitų veikėjų Lietuvoje ar Amerikoje. Bet ne prasimanymais, ne įžeidinėjimais ir nekėlimais jis kritikuodavo tuos, su kuriais nesutardavo.

Juliaus Smetonos opozicija prieš PLB, ypač tos opozicijos parodymo būdas PLB valdybos niekuo neįtikino. Ji tik moraliai giliai įžeidė ir sukėlė nepelnytą nuoskaudą jausmą.

Visuomenės ir spaudos didžiuliu ma apie tai beveik nekalba. Nesuimu spręsti, ar čia tyla yra pritarimas tokiai opozicijai ar tik jos nevertinimas ir ignoravimas. PLB valdyba jaučiasi nepelnytai niekinama. Kai priimamas ir niekinamas aršus, o užstojojimo iš visuomenės mažai tegirdėti, tai PLB valdyboje atsiranda abejonių, kuo visuomenė pasitiki.

Mane asmeniškai ypač slėgia Amer. Liet. Tautinės sąjungos vadovaujančių asmenų "neutralumas". Tautininkų eilėse žygiuojau labai seniai (virš 55 metų) ir atrodo, ne apsilėdėliškai. Čia net garbės nariu mane vadina. Dabar iš tų pačių eilių vadina jau ir "komunaru". Argi to nusipelniau?! Ar k'iti Amer. Liet. Tautinės sąjungos šūiai su tuo sutinka? Jeigu ne, tai kodėl tyli, kodėl negina nei savo garbės nario, nei visos savo sąjungos garbės?

Jaučios, kad turėčiau rimtą priežastį protestuoti dėl to ir Amer. Liet. Tautinės sąjungos seime. Pasirodė, kad ten buvo nenorėjusių girdėti, ką sakau. Pirmą kartą tautininkų eilėse matomas jaunuolis grubiai reikalaavo, kad nutilčiau. Kiti buvo "neutralūs". "Komunaro" titulo išradėjui, prieš kurio elgesį bandžiau protestuoti, pareiškė pasitikėjimą, išrinko vėl į Amer. Liet. Tautinės sąjungos tarybą. Išrinko ir mane. Ir paliko su dviem titulais: garbės nario ir "komunaro"... Ar, manot, lengva tokį elgesį suprasti?

Iš esmės toks nesupratimas gal ir nesvarbus. Bet nemalonius. Toki dalykai visuomeniniuose santykiuose yra kaip šiukšlės gyvenamos trobos pačiam viduasly. Neįjauku gyventi, nesklaidu dirbti, kai turi nuolat žargstyti per šiukšlių krūvą. Šiukšlės reikia iššluot. Reikia jas iššluot laukan, į šiukšlyną, ne į palovę.

Kiek supratau, tas rugpiūčio pirmąjį šeštadienį apsilankymas pas mane buvo daugiausia dėl tų šiukšlių. Gal maždaug ir išsiaiškinom, gal beveik ir išlyginom nuomonių skirtumus. Tur būt, daugiausia nudilinom įsivaizduotus ar įsikalbėtus įtarimus. Jeigu taip, tai pridera tą ir visuomenei pasakyti aiškiai.

Čia gi šluojamos viešos šiukšlės. Miglotas prasitarimas apie išlyginimus yra tik sustūmimas tų šiukšlių palovėn. Kai šiukšlės lieka kambary, tai netruks vėl išsibraukti visoj asloj.

Ne tik aš asmeniškai, bet visa PLB vadovybė, mano nuomone, dar esam verti kiek svaresnių veikimo aplinkybių. Ypač paskutiniams, gal būt, pačiais svarbiausiais savo termino metais. O galite suprasti, kad fantastiški apkaltinimai, iškonei-veikimai, išsityčiojimai ir "komunaru" bei panašūs titulai, kol jie nėra lygiai taip aiškiai ir lygiai taip viešai atsijinti, kaip buvo prisegiojami, veikimo aplinką yra nešvankiai priteršę.

Kas drąsus viešai padaryti kam nepelnytą nuoskaudą, turėtų būti drąsus ir atitaisyti ją (kiek dar galima) taip pat atvirai, ne diplomatiškų žodžių miglon įsisūpęs. Kitaip sunku dalykams krypti į gerąją pusę.

JUOZAS J. BACHUNAS, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigėjas ir garbės pirmininkas, dabartinis PLB pirmininkas, savo laiku sėpęs Lietuvos Prezidentą A. Smetoną, stebisi, kaip čia atsitiko, kad jis atsிடūrė tautininkų nemalonėje...

MOTERIMS

raukšlės veide

Raukšlės gadina veidą, stenkitės, kad jų būtų kuo mažiau. Visų pirma reikia žinoti, kokia jūsų veido oda. Sausa oda — švelni, plona, kartais ji truputį pleiskanoja, pasidengdama žvyneliais. Riebi oda blizga, tarsi patepta riebalais: joje dažnai būna inkštirų su juodais kamšteliais. Normali oda attempta, elastinga.

Raukšlės dažniausiai atsiranda sausoje veido odoje, todėl nepatariame tokio veido kasdien plauti muilu. Prieš miegą, kai jau

neberegia išeiti laukan, patariama nuvalyti jį vata, pamirkyta kokiame nors au galiniame aliejuje, ir po to patepti veidą riebiu, maitinančiu kremu.

Kremą tepkite lengvais pirštu judesiais, neištempdami odos ir tik tose vietose, kurios nurodytos schemoje. Praėjus valandai — dviem, kremą likučiai atsargiai nuimami švari skudurėliu arba marle. Ryte veidą atgaivinkite vėsiu vandeniu, sumaišytu su truputiu pieno (stiklinės vandens — pieno) ir nusausinkite minkštu rankšluosčiu (bet ne trinkite). Prausti veidą du kartus per savaitę muilu, kuriame yra riebiųjų:

Jei turite laiko, du kartus per savaitę uždėkite ant veido maitinčias kaukes. Jas galima pasidaryti pačioms. Ištrinkite pusę kriaušinio trynio su pusę arbatinio šaukštelio augalinio aliejaus ir įlašinkite 4—5 lašus vaisių sulčių, arba ištrinkite su grietinėle, pienu ar grietine kelvintį pokilio mielių, kad gautųsi košelė. Mišinys užtepamas ant veido, o po pusvalandžio nuoplaukamas šiltu vandeniu. Tokios paprastos priemonės apsaugo veidą nuo raukšlčių.

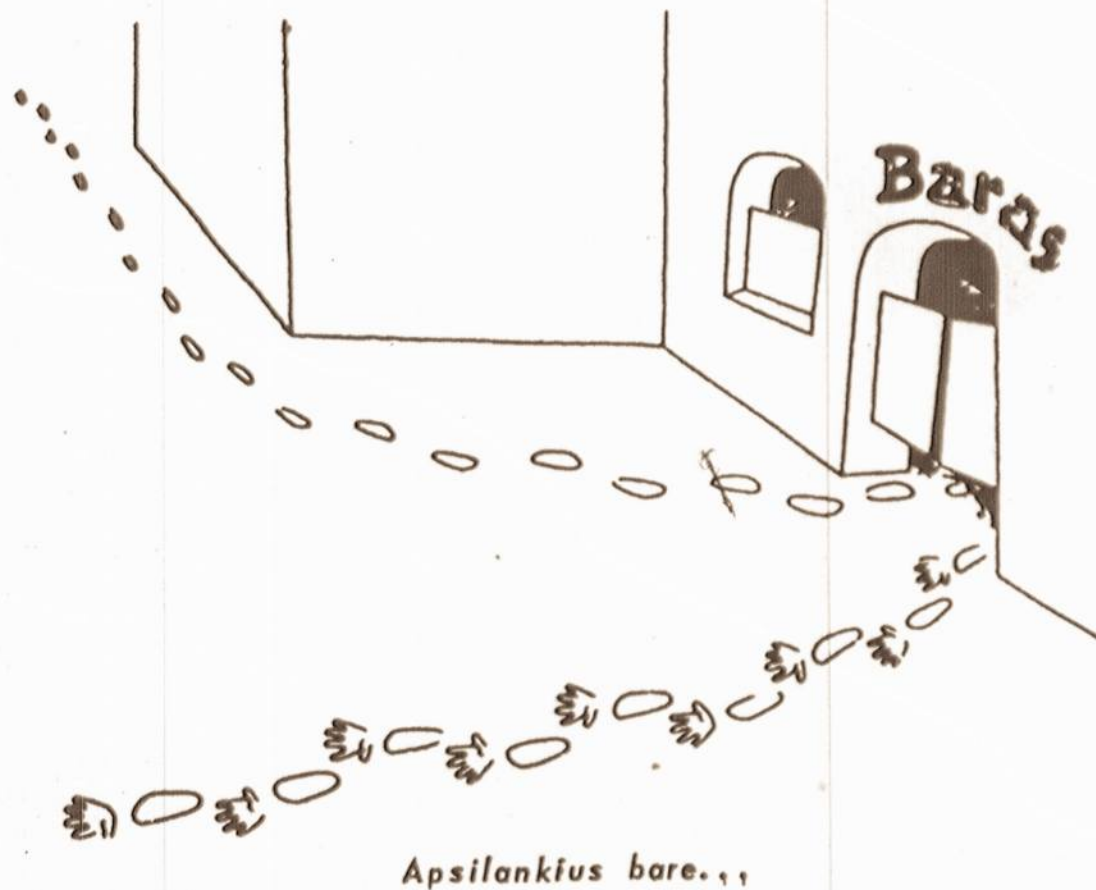
Veidą su normalia oda ryte reikia plauti vėsiu vandeniu, o su muilu — du kartus per savaitę. Vakare nuvalyti vata, suvilgyta šaldžiu arba dar geriau — rūgštiu pienu.

Riebioje odoje raukšlės ne taip greit atsiranda, bet ir ją reikia saugoti, kad prieš laiką nesuvystų. Vakare veido oda nuvaloma vata, suvilgyta tualetinu vandeniu:

Atminkite, kad visų žmonių oda aplink akis yra sausesnė, negu kitur, todėl šias vietas reikia tepti tik riebiu kremu.

Kosmetinės procedūros stiprina odą, daro ją elastingesnę.

Humoreska

Apsilankius bare...

Teresės Atkočiaitytės vestuvėse

rių Brooklyne, davusių pragyvenimo šaltinį siuvykloje tūkstančiams lietuvių. Jie buvo vienl pirmųjų, kurių dirbtuvėje pirmuosius duonos kąsnius užsdirbo ir naujakuriai lietuviai iš Europos. Atkočiai visais laikais buvo ir tebėra uolūs visų lietuvių darbų rėmėjai, ypač Vienybės palaikytojai.

Jonas ir Elena Atkočiai sveltina savo dukrelę Teresę, žentą Stephen Scala, sveltina ir tėvelio mamytė plačiai žinoma veikėja, Pet-

Mirė Rojus Mizara

Rugsėjo 23 d. apie 11 val. ryto savo namuose Jackson Heights, N. Y., širdies smūgio ištiktas, staiga mirė Rojus Mizara, 72 m. amžiaus, laikraščio Laisvės vyriausias redaktorius. Buvo pašarvotas Augustino Kodžio laidotuvių koplyčioje, 63-06 Flushing Ave., Maspeth, N. Y.

Rugsėjo 27 d. 9:30 val. ryto didelio būrio veikėjų, laikraštinių, įvairių politinių isitikinimų to artimu-

1927 m. buvo išvykęs į Argentiną, kur vienerius metus Buenos Aires redagavo Rytojų. Gyvendamas Argentinoje, 1928 m. parašė knygą "Argentina ir ten gyvenantieji lietuviai".

1931 m. lankėsi Sovietų Sąjungoje. Grįžęs 1932 m. parašė knygą "Sovietų Sąjunga penkiolika metais".

1930 m. Chicagoje Lietuvos auditorijoje vyko Susivienijimo Lietuvos Ameriko-

Ada Peldavičiūtė-Montvydienė

Š. m. rugsėjo 14 d. Manhattane staiga mirė dailininkė Ada Montvydienė-Peldavičiūtė. Jos mirtį giliai apgaildestauja nedidelė mūsų dailininkų šeima, draugai ir pažįstami.

Baigusi Kauno Meno Mokyklą, Ada tęsė tapybos studijas Italijoje, Florencijos Meno Akademijoje, pas žymų pedagoga, vieną geriausių italų tapytoją, F. Carena, kuris tuomet buvo ir tos akademijos prezidentu. Jis labai įvertino jaunos dailininkės iš Lietuvos talentą ir

čia vieta, nors tarp daugiau kaip šimto tos parodos dalyvių buvo rimtų iš seniau jau žinomų dailininkų.

Į JAV Ada atvyko 1949 metais ir gan greitai laiku čia susidarė nemažas jos talento gerbėjų ratelis, ir jos paveikslų bei portretų yra paplitę tarp amerikiečių meno mylėtojų bei kolekcionierių.

Atviro būdo, labai nuoširdi, ji džiaugėsi kiekvienu jauno lietuvio dailininko pasirodymu ir mielai dalindavosi

VIENYBĖ

* PAVERTUJŲ EUROPOS TAUTŲ SEIMO SESIJA NEW YORKE prasidėjo rugsėjo 19 d. Lietuvių delegacijoje yra šie asmenys: Juozas Audėnas, Valteris Banaitis, Bronius Bleilukas, Martynas Brakas, Juozas Brazaitis, Petras Karvelis, Vincas Maciūnas, dr. Bronius Nemickas, dr. Jonas Puzinas, Vaclovas Sidzikauskas (pirmininkas), Jackus Sonda, Pranas Valnauskas, Vytautas Vaitiekūnas, Juozas Vilčinskas.

Sesijai pirmininkauja George M. Dmitrov, bulgaras, vicep. Vasil Germeņi, albanas, ir sekr. Feliks Gadomski, lenkas.

* LITUANISTINĖMS MOKYKLOMS norintieji pagelbėti mokytojai prašomi skambinti telefonu 849-2035 tarp 6 ir 8 val. vakarais.

* SPORTININKAMS; Lengvosios atletikos, mankštos, plaukimo pratybų pamokos pradedamos Franklin K. Lane aukštesniosios mokyklos patalpose.

* DOMININKAS ir AMILIJA DOMINAUSKAI, Orange, N. J. rugs. 30 d. paminėjo 50 m. savo vedybų jubiliejų.

* ROŽĖ SIMON-SIMANAVIČIENĖ mirė Newark, N. J., sulaukusi 67 m. amžiaus.

* BERNARDAS BRAZDŽIONIS iš Los Angeles, Cal., kalbėjo apie JAV Liet. Bendruomenės Tarybos posėdžius New Yorke per dr. J. Stuko radiją. Be bendruomenės, jis pabrėžė, kad domisi ir "atskiruomene" kaip ją įveiklą įtraukti.

* INŽ. KĘSTUTIS MIKLAS pasiūlė kitais metais, švenčiant Lietuvos nepriklausomybės 50 m. minėjimą, gauti teisę virš Oyster Bay miesto rotušės, kai bus paskelbta Lietuvos diena, iškelti Lietuvos trispalvę.

Solistas Liudas Stukas (dešinėje), savo apsilankymo metu Lietuvoje, pas Klovus, įžymius kompozitorius savo namuose Vilniuje buvo surengęs L. Stukui priėmimą ir jį apdovanojo naujais kūriniais.

* INA OBOLĖNIENĖ-DAUBERTAITĖ ir Juozas Tomas susituokė rugsėjo 10 d. Daubertaitė yra XR spindulių technikė ir dirba Peekskill, N. Y. ligoninėje. Jos vyras Tomas yra pensininkas, buvęs jūrų atsargos kapitonas.

* BENDRUOMENĖS kaukių balius Elizabeth, N. J. įvyksta spalio 21 d. 8 val. vak. Lietuvių Laisvės salėje 269 Second Street, Elizabeth, N. J.

* JONAS PETRULIS, Lietuvių Klubo pirmininkas ir vedėjas Montrealyje, sutiko būti Vienybės atstovu Kanadoje. Per jį galima užsiprenumeruoti Vienybę, perduoti skelbimus ir žinias. J. Petrulio vadovaujamo klubo adresas: 2161 St. Catherine St. E., Montreal, Que. Tel. 522-2353.

Jonas ir Elena Atkočičiai su vestuvine svita, savo dukros Teresės sutuoktuvėse. (Plačiau 10 psl.)

ATSISVEIKINANT SU VILNIUMI. Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė (viduryje su gėlėmis) tarp savo seserų, artimųjų ir draugų Vilniaus aerovoste. Lietuvoje pavesėjusi tris savaites, Narkėliūnaitė sugrįžo į New Yorką rugsėjo 18 d. Išlydėjusių tarpe - (iš kairės) R. Vinciušas, M. Dulskaitė-Vaivadienė, M. Burakienė, Genutė Juozapavičienė (Brooklyne gyv. Vyř. Belecko sesuo), Juozapavičius, P. Cicėnaitė, Narkėliūnaitės artimieji ir kiti.

B. Cicėno nuotrauka

PLB PENKTOSIOS TARYBOS POSĖDIS

Rugsėjo 23 ir 24 dd, New Yorke įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės 5-tosios tarybos sesija. Iš naujai išrinktųjų 37 narių dalyvavo 36, išskyrus dr. S. Bležį, kuris dėl ligos neatvyko. Iš apygardų buvo 7, o iš 8 centro valdybos 5.

Kalbėjo ir sveikino: V. Volertas, J. Bačiūnas, V. Sidzikauskas, kun. V. Marinkus, J. Kojelis, dr. A. Razma, dr. J. K. Valiūnas, V. Leskaitienė, T. Blinstrubas, J. Šlepetys. Buvo ir sveikinimų raštai.

Sesijai pirmininkavo seniausias amžiumi -- dr. B. Matullonis, sekretoriavo jauniausia amžiumi -- J. Gailiušytė. Toliau pasikeisdami pirmininkavo T. Blinstrubas ir dr. A. Razma. Buvusiai centro valdybai, suvažiavimo dalyviai 23 balsais nutarė (prieš 19) neduoti teisės balsuoti. Prieš tai LB įstatų "aiškintojai" turėjo paprakatuoti, kol juos "išaiškino" savo naudai.

Aple švietimą pranešimą padarė J. Ignatonis; Kultūros Fondą -- V. Kleiza; išdą, vietoje neatvykusio išdinko M. Šimkaus, J. Jasaitis.

Nominacijos komisijos pirm. dr. K. Bobelis pranešė, kad naujoji centro valdyba numatoma sudaryti iš Chicagoje ir apylinkėje gyvenančiųjų, o tarybos prezidiumas Clevelando arba New Yorko rajonuose. Balsuojant -- 20 norėjo Cleveland-Detroit apylinkės, 21 už New Yorką. Centro valdybos pirmininku išrinktas B. Nainys -- gavo 24 balsus, prieš "pralaimėjusi" J. Jasaitį 17. Vakare įvyko bankietas. Programai vadovavo V. Brazėnas. Jis skaitė ir feljetoną iš tarybinio gyvenimo ūkyje. Kalbėjo prof. Leo Schumacher iš Clevelando, sveikino B. Nainys, ilgai, labai ilgai laukę, pagaliau gavo progos pasirodyti solistai Liudas ir Irena Stankūnaitė. Dainininkams akompanavo J. Stankūnas.

Posėdžiuose išrinktas Tarybos prezidiumas. Pareigomis pasiskirstė: pirm. J. Kapočius, vicepirm. kun. V. Dabušis, ir kun. J. Juskevičius, sekr. A. Bazdukas, in-

formatorium nelietuviam A. Mažeika.

Garbės teismui išrinkti: dr. A. Klimas, B. Brazdžionis, prof. B. Nemickas, V. Sidzikauskas, J. Šlepetys.

A. Barzdukas pranešė apie v-bos veiklą. Aple lietuviškojo kryžiaus darbus Flushing Meadows parke kalbėjo P. Wytenuš. Pagerbtas jaunimui giesmės konkurso laimėtojas B. Brazdžionis.

Laikui išsekus aple sekančių trejų metų suplanuotuosius darbus V. Kamantul teko tik trumpai paminėti.

Numatytųjų pranešimų -- dr. P. Vileišio aple Lietuvos nepriklausomybės atgavimo jubiliejinę šventę, dr. B. Nemicko -- aple dabartinius centro v-bos planus ir J. Jasaitio aple veiklą dalyviams neteko išgirsti. Vos liko laiko dr. A. Razmai pakalbėti aple Lietuvių Fondą ir naujam centro valdybos

pirmininkui B. Nainiui paprašyti Tarybą nutarti leisti valdybą susidaryti iš 11 narių.

Aple Lietuvių informacijos centrą Chicagoje išsamiai kalbėjo tėv. G. Sabataitis, S. J., nušviesdamas reikalingumą informacijos kltaučiams aple lietuvius ir jų veiklą.

A. Budreckis plačiai kalbėjo aple politinės veiklos centro reikalingumą New Yorke. A. Mažeika konkrečiais pavyzdžiais įrodinėjo to plano greitą įgyvendinimo reikalingumą. Tokia įstaiga turėtų būti pavadinta: Lithuanian Public Relations Institute ir turinti būti New Yorke. Ji veiksnams turėtų talkinti teikti informacijas aple lietuvius ir jų veiklą kltaučiams bei amerikiečiams.

Paskubomis baigiant sesiją A. Budreckis dar paskaitė suvažiavimo nutarimus.

Rep.

Ona Tučaitė, Klaipėdos Politechnikos Instituto chemijos dekanė, su savo teta Ona Janušiene, pas kurią į Woodhaveną ji neseniai atvyko pavesėti.